

Kikkertundersøgelse af tarm (Koloskopi)

Koloskopi er en kikkertundersøgelse af tarmen, hvor man fører en lillefinger tyk bøjelig slange gennem tyktarmen som har en længde på ca. 90-120 cm. Komplet koloskopi til blindtarmen kan gennemføres hos ca. 98 %. Hos de resterende 2 % suppleres med en CT skanning. Koloskopet er 150 cm. langt. Det indeholder, udover TV-kamera, kanaler til luft, vand, sug og instrumenter.

Hvornår anvendes koloskopi

Der er enighed om at Koloskopi er den bedste tarm undersøgelse. Koloskopi benyttes ved udredning af:

- analblødning, lav blodprocent, vægttab, smerter i maven, afføringsændringer m.v.
- screening for tyktarms kræft både med og uden familiær forekomst
- løbende kontrol af patienter med tyktarmspolypyper
- kontrol efter operation for tyktarmskræft m.v.

Sundhedsstyrelsen anbefaler at de nærmeste slægtninge til personer med kræft i endetarm eller tyktarm undersøges med koloskopi regelmæssigt hvert 3. eller 5. år.

Koloskopi tarmundersøgelsen giver et godt billede af den indvendige tarm. Findes tegn til sygdom er det muligt at tage vævsprøver (biopsi) ligesom man kan foretage mindre kirurgiske indgreb. Hos 20 % af patienterne vil man således finde og fjerne polypyper som fjernes under tarm undersøgelsen.

Hvor lang tid tager en koloskopi

Koloskopi tarm undersøgelsen tager fra 15 til 45 minutter. I de tilfælde hvor undersøgelsen er besværlig, er årsagen typisk at tarmen er usædvanlig lang (kan være op til 280 cm) og bugtet. Den kan også være usædvanligt lejret, hvilket f.eks. ses efter større operationer.

Er koloskopi undersøgelsen ubehagelig

Selve tarmen har ingen smerte nerver hvorfor man f.eks. kan skære og brænde i slimhinden at det udløser ubehag.

Smertenerver er der derimod i krøset som er betegnelsen for tarmens ophæng. Ubegag eller smerte kan udløses ved træk i krøset når man ved indføring af kikkerten retter tyktarmens bugtninger ud.

Ubehaget er typisk kortvarigt og ophører så snart tarmslyngen er passeret og rettet ud.

Vi anbefaler smertestillende og beroligende medicin under koloskopi tarm undersøgelsen.

Valget er helt dit men vær opmærksom på at maskinbetjening og bilkørsel frarådes resten af dagen. I disse tilfælde kan det være praktisk at have en ledsager med.

Forberedelse til koloskopi undersøgelsen

En forudsætning for et godt resultat af koloskopi tarm undersøgelsen er, at tarmen er rensed grundigt ud. Dette indebærer dels nogle kost-restriktioner, dels brug af et udrensningsmiddel.

Kosten

- Kerner fra madvarer kan tilstoppe undersøgelsesudstyret. De sidste 3 dage før koloskopi tarm undersøgelsen må du derfor ikke spise kerneholdig kost f.eks. kernerugbrød, sesamfrø, hørfrø og lignende.
- Dagen før koloskopi tarm undersøgelsen: Spis indtil en time før udrensningen startes. Spis ikke noget meget stort måltid. Herefter kun klare væsker f.eks. saftvand, sodavand, æblejuice, Faxe Kondi, Cola, the, kaffe, danskvand, bouillon, sorbet (vandis) uden bær, øl, vin. Helst ingen rødvin. **Ingen mælkeprodukter**, ingen legerede eller "tykke" supper (som f.eks. tomat suppe og aspargessuppe). Drik rigeligt. Gerne sukkerholdigt for at få lidt kalorier. Undgå venligst rødbedsaft og blåbærsaft.
- På koloskopi undersøgelsesdagen må der drikkes the, kaffe, saft og vand efter behov.
- Fast medicin tages som vanligt.

Udrensningen

Udrensningen starter 4 dage før koloskopi tarmundersøgelsen.

Her starter du med at tage 1 Dulcolax tabletter af 5 mg x 2 dagligt i 3 dage, før du starter udrensningen med Picoprep – husk at medbringe den udleverede rekvisition på apoteket.

Til udrensning dagen før koloskopi undersøgelsen bruges Picoprep, som udleveres gratis på apoteket – husk at medbringe den udleverede rekvisition. Pakningen indeholder 2 breve med pulver.

- Klokken 14 tages det første brev således: Tag et glas med 150 ml koldt vand. Hæld pulveret fra det ene brev i vandet. Rør i blandingen i 2-3 minutter. Når det ikke længere bruser er blandingen færdig. Drik det inden for 15 minutter. Drik minimum 1½ liter klar væske i løbet af de næste 4-6 timer.
- Klokken 20 tager du det andet brev Picoprep og drikker minimum 1½ liter klar væske inden for de næste 2-4 timer.

Det er lidt forskelligt, hvordan man reagerer på udrensningen, så det kan tage mellem 3-8 timer, før udrensningen virker.

Udrensningen op mod koloskopi tarm undersøgelsen vil resultere i en del vandige diarréer. Det er nødvendigt at være i nærheden af et toilet og det kan ikke anbefales at forlade hjemmet så længe udrensningen står på.

- Det kan også gå ud over nattesøvnen.
- Mange oplever lidt mavekneb eller kvalme.
- Mange bliver irriterede ved tarmåbningen. Smør denne med en god fed creme flere gange.

Hvis du bruger daglig medicin, skal du læse vejledningen i pakken ang. brug af anden medicin.

Du skal ikke følge vejledningen i pakken i forhold til selve udrensningsproceduren.

Efter koloskopi tarm undersøgelsen

- sæt tid (½ time) af til almindelig observation. Vi byder på en kop kaffe og et stykke brød.
- Har du fået medicin under undersøgelse bør du have nogen til at følge dig hjem.

Er koloskopi tarm undersøgelsen farlig?

Koloskopi er en ret sikker tarm undersøgelse. Især når undersøgeren er rutineret. Faktisk er der færre komplikationer ved koloskopi end ved en traditionel røntgenundersøgelse. De få komplikationer ses især i forbindelse med polypfjernelse. Der kan være tale om blødning eller hul gennem tarmens væg. Begge dele hænder dog yderst sjældent. Risikoen er så lille, at den helt overskygges af fordelene ved at finde f.eks. kræft eller forstadier hertil i tide.

Kirurgen.dk vil gerne kontaktes, hvis du inden for de nærmeste dage efter koloskopi tarm undersøgelsen observerer:

- Væsentlig blødning fra tarmen
- Mavesmerter af mere end 3 timers varighed
- Kulderystelser og feber over 38,2

